

ÚJ KIEGYEZÉST!

HALADÁST – BIZTONSÁGOT – DEMOKRÁCIÁT!

A Magyar Szocialista Párt nemcsak a választásokra, hanem a jövőre készül. **Programot készít a válságból való kitörést követő évekre: a változások programját.**

A Magyar Szocialista Párt a rendszerváltás óta háromszor kapott bizalmat a választóktól. 1994-ben azt várták tőlünk, hogy enyhítsük a rendszerváltás utáni válságot, állítsuk tartós növekedési pályára az országot. Sikerült, pedig a népszerűtlen lépéseket is vállalnunk kellett. 2002-ben azért kaptunk bizalmat, hogy az eddigi békétlenség helyett újra együttműködést, a hatalommal való visszaélés helyett demokratikus működést hozzunk, a jobbmódúakat, a lecsúszással fenyegetetteket a kevésbé jómódúakat támogassuk. 2006-ban választóink azért szavaztak újra ránk, hogy ezt a munkát tovább folytathassuk. Voltak sikereink és kudaraink, de végül megküzdöttünk a világválsággal. A válság új helyzetet teremtett. Új helyzethez új stratégiák kellenek. A gazdaság és a politika sehol sem rendelkezett kész receptekkel. A politika tekintélye, hitele meggyengült. A bizalmat nem csodatévő ígéretekkel lehet újjáteremteni, hanem felelős, őszinte beszéddel, reális számvetéssel, a legfontosabb nemzeti ügyekben új kiegyezéssel. Mi erre készülünk, ezt akarjuk. 2010-ben ismét bizalmat kérünk, hogy újraerősödjön a biztonság, hogy senki ne korlátozhassa a demokráciát, és ne fordíthassa vissza a haladást.

Programunk túlmutat a válságkezelésen, előrenéz a gazdasági világválságot követő évekre. Értjük, tudjuk, hogy a világ és benne Magyarország fordulóponthoz érkezett. Újabb évekre, évtizedre eldőlhet az ország sorsa. Sok múlik azon, hogyan döntünk most. Éppen a krízis világított rá, az új konfliktusok mutatták meg: a társadalom és a gazdaság működése sok ponton változásért kiált. **Az emberek itthon és a világban**

nagyobb biztonságot, rendet, kiszámítható jövőt akarnak. A politika kétféle választ adhat erre. **Az egyik válasz csak kevesek biztonságát javítaná, korlátozná a szabadságot és a demokráciát, ellenőrizetlen hatalmat akar.** Elzárkózna a világ többi részétől, konfliktusban állna a szomszédokkal. **Ma ezt kínálja a magyar jobboldal. Ez az út rossz. A másik válasz a baloldalé. Mi abban hiszünk, hogy Magyarországnak olyan változásra van szüksége, amelyik a biztonságot és a haladást, a rendet és szabadságot egyszerre növeli.** Azt akarjuk, hogy hazánkban a képességek, a teljesítmény és a tisztesség számítson az érvényesülésben és legyen lehetőség a tehetség kibontakoztatására. Mi, szocialisták azt akarjuk, hogy előre menjünk. Azt akarjuk, hogy a demokrácia hívei együtt menjenek, összefogva. Ehhez a pusztító politikai hadakozás helyett társadalmi béke, normális párbeszéd kell, új kiegyezés. A XIX. századi **kiegyezés** modernizációt hozott. A fejlődés, a biztonság, a társadalmi béke feltétele most is egy modern kiegyezés a politika világán belül is, de főként a mindennapokban, az emberi kapcsolatokban. Meg kell egyezniük a demokratikus, mérsékelt pártoknak a szélsőségek megfékezésében, és megállapodás kell az egyes társadalmi csoportokkal, a gazdaság és a közélet szereplőivel, a demokráciában és haladásban érdekelt emberekkel és szervezetekkel, érdekképviselőkkel, civilekkel, egyházakkal is.

Értékeinkhez híven megújítjuk a magyar baloldalt, miközben szélesebbre tárjuk az MSZP kapuját. Jövőképet és programot kínálunk minden demokrata számára. Garanciákat, új eszközöket kezdeményezünk a jogtalan előnyökkel és igazságtalan hátrányokkal szemben, jelentkezzenek azok az élet bármely területén. Nem engedjük, hogy bárkit kirekesszenek, megalázzanak, megbélyegezzenek, reménytelen kiszolgáltatottságba taszítsanak.

Az MSZP mindazokra számít, akik nem akarnak visszafelé haladni, akik értik, féltik, védik a demokráciát, akik elutasítják a gyűlölködést, akik nyitottabb társadalmat szeretnének.

I.

HOL TARTUNK? MIT ÉRTÜNK EL?

Így vagy úgy, mindenkit megérintett a válság. A bajok közben hajlamosak vagyunk elfelejteni az eredményeket, pedig csak körbe kell néznünk. **Magyarország az elmúlt nyolc évben előrehaladt, fejlettebb és szabadabb lett.** A sikeres válságkezelés után esélyünk van arra, hogy visszaszerezzük a régió legstabilabb gazdaságának pozícióját. Szabadon mozgunk Európában, beléptünk az Európai Unióba. Törvényt hoztunk, amellyel felszabadítottuk a fiatalokat a sorkatonaság kényszere alól.

Nincs ok visszakíváncozni nyolc évvel ezelőtti életünkbe. Nyolc év alatt példa nélküli ütemben, olykor a gazdaság lehetőségeit is meghaladó mértékben emelkedtek a jövedelmek, bővült a fogyasztás. Az elmúlt nyolc évben közel duplájára nőtt mind a bruttó, mind a nettó átlagkereset, annak ellenére, hogy a világválság akadályozta a folyamatos emelkedést. A fizetések és nyugdíjak vásárlóértéke 30 %-kal nőtt. 2001-ben az átlagnyugdíj 38.000 Ft volt, ma jóval 80.000 Ft felett van. Egy kétgyerekes család akkor 9.400 Ft családi pótlékot kapott, ma 26.600 Ft-ot. Mindenki munkája benne van, hogy ma minden nehézség ellenére máshogyan élünk, más, fejlettebb országban járunk: valóságos életforma-forradalom zajlott le. Ma már a nagymamát is mobiltelefonon hívjuk – 2001-ben még az ország felének nem volt mobiltelefon előfizetése, ma viszont több az előfizetés, mint a lakosok száma. Akkor a háztartásoknak csak 6 %-ában érték el az internetet, ma a családok felében. Egy millióan költöztek új lakásba. Újabb egymillió ember újította és újítja fel lakását a panelpályázatok segítségével. 2002 óta 210 ezer család nyert lakása felújítására közel 40 milliárd forint állami támogatást. Most kb 25 milliárd forintból még 80 ezer lakás újul meg. Ötszázezerrel több személygépkocsit használunk. Mindenütt autópályák, gyorsforgalmi utak épültek. Aki korábban négy-öt órát utazott az országhatárig, ma két-három óra alatt odaér.

Kemény változások árán, de évtizedekre stabillá és fenntarthatóvá tettük a nyugdíjrendszert. Csökkentek az egyes évjáratok közti igazságtalan különbségek: a nyugdíjasok többsége az általános nyugdíjemelésen felül rendkívüli nyugdíjkorrekcióban részesült. Szigorodott a társadalombiztosítási befizetések ellenőrzése, nincsenek többé potyautasok, szélesedett az adófizetők köre, fehéredett a gazdaság.

Takarékosabban működik az állam. Tavaly közel 1000 milliárd forinttal költött kevesebbet az államháztartás, mint korábban. Az e-közigazgatás keretében elindult a közigazgatási szolgáltatások reformja, amely az állampolgárok számára egyszerűbb és korszerűbb utat kínál az ügyintézésre. Az ügyfélkaput ma több mint 800 ezren használják, 30 ezer közigazgatási intézmény e-szolgáltatásai érhetőek el.

Az elmúlt évek kormányzása agrárbékét teremtett. A különböző méretű vállalkozások jobban helytállnak a versenyben. Történelmi léptékű az agrártermelés modernizációja. Soha ennyi pénz nem áramlott a mezőgazdaságba.

Noha valóságos politikai háborúval gátolták az egészségügy változásait éppen azok, akiket a hálapénz soha nem zavart, mégis új rendelők, kistérségi és diagnosztikai központok épültek.

A diákok közel fele ingyen kapja a tankönyvet, ingyenesen, kedvezményesen az ebédet. A szegényeknek támogatás jár az óvodában. Felzárkóztató és tehetséggondozó programok indultak. Úgy szabtuk át az egyetemek, főiskolák finanszírozását, szerkezetét, hogy a felsőoktatás jobban kövesse a jelentkezők és a munkaerőpiac igényeit.

Magyarország történetének egyik legnagyobb fejlesztési programja indult el. Hazánk 2004-től uniós befizetéseinek többszörösét használhatja fel. 2004 és 2008 között ez 670 milliárd forint fejlesztési forrást teremtett, 2007-2013 között 7000 milliárdot. Utak, hidak, iskolák, kórházak épültek. A jobboldali vezetésű településeken is. Csak körül kell nézni!

Aki mindezt eltagadja, nem a kormány, nem a pártok, hanem az ország teljesítményét tagadja meg. Kinek-kinek az életéből el akar venni nyolc esztendő, vesztés, tehetetlen nemzetnek kiáltja ki a nehéz küzdelmekben helytálló magyarságot. Olyan időben apasztja a nemzeti önbizalmat, amikor a legnagyobb szükségünk éppen a bizalom és az önbizalom visszanyerésére van.

Látjuk kormányzásunk tanulságait, megtanultuk: min kell változtatni. A földrajzi távolságokat már könnyen átjárjuk, de veszélyes árkok szabdalják a politikát, a társadalmat és a gazdaságot is. Fontos és közérdekű változások hiúsultak meg az ellenzék pártérdekei, indulatkeltése miatt. A 2/3-os támogatás hiánya akadályozta

meg, hogy javuljon az önkormányzati rendszer, és új jogszabályok védjék az emberi méltóságot. A világválság mély konfliktusokat hozott felszínre a közbiztonság, a szociális biztonság, a roma integráció területén, amelyeket felelőtlen, szélsőséges politikai erők a maguk javára fordítanak. A kiszolgáltatottság, az egzisztenciális fenyegetettség és a gyűlölködés bázisán megerősödtek a jobboldali szélsőségek, a kirekesztő, rasszista, fenyegető hangok. Terjed a szóbeli és a fizikai erőszak. Régen tapasztalt félelmek megjelenése, az emberi méltóság nem kellő védelme rombolja mindennapjainkat, nemzeti önbecsülésünket. Kevésnek bizonyultak az eszközök a gyűlöletkeltés, valamint a korrupció, a visszaélések ellen is. Változnia kell az országnak, a politikának, és nekünk magunknak is változnunk kell.

II.

MELYIK OLDALON ÁLLUNK?

(ÉRTÉKEINK ÉS ESZKÖZEINK)

A Magyar Szocialista Párt értelmes együttműködést akar, de vállalja a politikai versenyt és kiáll értékeiért. Egyértelművé teszi, mi különbözteti meg a jobboldaltól.

1. **Az MSZP a haladás, a modernizáció oldalán áll.** Elutasítjuk a bezárkózást, a hamis történelmi nosztalgiákat, a szabadságot korlátozó ódivatú megoldásokat, azt, hogy újra felülről diktálják: hogyan kell élni és mit kell gondolni. A népek közötti együttműködés híveként nem zárjuk be a magyar gazdaságot, nyitottak vagyunk a kulturális és gazdasági kapcsolatok iránt. A modernizáció céljának az ország boldogulását tekintjük: azt, hogy adottságainkat kihasználva minél többen alkalmazkodhassanak sikeresen a változó feltételekhez.
2. **Az MSZP a szociális biztonság, az igazságosság és a szolidaritás pártján áll. Vállalja és megújítja baloldaliságát.** Programunkat az egész nemzetnek hirdetjük, de különösen a munkájukból és nyugdíjukból élők, a kis- és közepes jövedelműek érdekeit képviseljük. A konfliktusokban a munka oldalán állunk. Küzdünk a munka becsületéért, hogy a tisztességgel végzett munka lehessen a boldogulás alapja. Kiállunk azokért, akiknek biztonságát és jogait mások erőfölénye vagy kiváltsága fenyegeti: a munkavállalókért, munkát keresőkért, a fogyasztókért, a banki, hivatali, vagy helyi politikai erőfölénynek kiszolgáltatott állampolgárokért. Szolidárisak vagyunk a munkájukat veszítettékkel, a fogyatékkal élőkkel, a területi, vagy társadalmi hátránnyal sújtottakkal.

3. **Az MSZP a felelősség és a cselekvés pártja.** Nem ígérgetünk össze-vissza, nem hitegetünk dajkamesékkel. Megtanultuk, hogy céljainkat a lehetőségekhez kell szabnunk. Volt, amikor hibáztunk, de sohasem néztük tétlenül az ország bajait. Nem kibiceltünk, nem hártottuk másra a felelősséget, nem menekültünk a válságkezelés népszerűtlen feladatai elől. A válságban, az átalakításokban és a válság utáni új világ megteremtésében is vállaljuk a nehezét. Reális terveket akarunk az üres ígéretek helyett, türelmes és értelmes párbeszédet, a józan ész győzelmét az indulatok felett.

4. **Az MSZP a demokrácia pártja, új kiegyezést, összefogást és együttműködést akar** a folyamatos háború helyett. Azt valljuk, hogy az országban mindenkire szükség van, pártállásra, származásra, vallásra, jövedelmi helyzetre való tekintet nélkül. Ragaszkodunk a demokrácia és a köztársaság értékeihez, amelyek ma védelemre szorulnak. Ennek érdekében erélyesebb fellépést, aktívabb és bátrabb összefogást kezdeményezünk. Nem tűrjük a demokrácia korlátozását, a megbélyegzést, az erőszakot, a gyűlöletkeltést. Készek vagyunk együttgondolkodni minden demokratikus párttal, de az antidemokratikus szélsőjossal semmilyen együttműködést nem vállalunk. Békét akarunk itthon és szomszédainkkal is, nyitott, modern és büszke országot.

5. **Az MSZP nemzeti párt.** Soha senkit nem rekesztett ki, és nem akar kirekeszteni a nemzetből. Keményen kiállunk a nemzet gazdasági, és kulturális érdekeiért. **Van jogunk, okunk és elszántságunk fellépni a nemzet kisajátítása ellen.** A nemzetnek nincs külön „nemzeti oldala”. A történelem legnagyobb nemzetcsónkítását hajtják végre, akik kiiktatnák a nemzetből, elvitatnák a hazaszeretetét azoknak, akik nem a szélsőjossal kacérkodó jobboldal országlásában látják a jövőt. Büszkék vagyunk eredményeinkre és sokféle értékünkre, a sokszínű magyarságban hiszünk. A nemzetet nem elsősorban etnikai, származási egységnek tartjuk, hanem önként vállalt sorsközösségnek, a magyar kultúra és nyelv, a közös hagyomány és a közös jövő vállalásának. Ennek a közösségnek a részesei azok a magyarok is, akik nem az állam határai között élnek. A nemzetet azok erősítik, akik növelik a szolidaritást, egyrészt a határon túli és az itteni magyarok között, másrészt az országon belül, a különböző hitű, helyzetű, kultúrájú társadalmi csoportok között.

III.

MI A DOLGUNK?

Valódi kérdések, valódi válaszok

Bármiről is szóljanak a mindennapi politikai viták és ígéretetek, **vannak alapvető és megkerülhetetlen ügyek, amelyek kapcsán a pártoknak kötelességük tisztázni álláspontjukat.**

A pártok programjainak három kérdésre kell választ adniuk:

- Mit tesznek a **válság elleni védekezésért?**
 - Milyen **kitörési utakat** nyitnak a válságból Magyarország új versenylőnyei érdekében?
 - Milyen változásokat akarnak a **válság utáni Magyarországon?**

- 1. Az MSZP bebizonyította: képes a bajban megvédeni az országot. **Helyreállította a magyar gazdaságba vetett bizalmat, stabilizálta a forintot.** Már látszanak a válság elleni védekezés első sikerei. Látszik az is, hogy válság idején is van különbség baloldali és jobboldali politika között, van baloldali minimum, amit ilyenkor is érvényesíteni kell és lehet. Az MSZP a válságban is a közbiztonságot, jogbiztonságot erősítő lépéseket tett. Létrehoztuk a szociális segítségnyújtás új formáit, a kényszerű áldozatok közepette is csökkentettük a munkát terhelő adókat, a távhő ÁFÁ-t, folytattuk a nyugdíjkorrekciós programot, megőriztük a havi nyugdíj reálértékét. A szocialista kormány válságkezelésének sikerességét az európai szakértők és intézmények igazolták vissza és ez meggyőző mérce. Nagy baj, hogy a jobboldal eddig nem állt elő épkezláb javaslattal. Vagy tudja, hogy ő sem tehetne mást, de ezt eltagadja, vagy valóban fogalma sincs, mi a teendő.-

- 2. Az elmúlt évek megteremtették az **ország új kitörési lehetőségeit.** Az előző esztendőök nemzeti teljesítményének eredményeként a régióban **kiemelkedő infrastruktúránk** (úthálózatunk, gáztározónk, stabil energiaellátásunk) van, emelkedett az iskolázottsági szint, és **stabilá vált a költségvetés.** Minden kényszerű takarékosági lépés ellenére a szociális ellátások szintje ma is magasabb, mint a régió más országaiban. Vannak országok, amelyeknek most kell szembenézni a megszorításokkal, a megugró költségvetési hiánnyal, mi már ezt a feladatot elvégeztük. Ez lehetőséget ad arra, hogy Magyarország a régióban

újra versenyelőnyöket szerezzen, és előnye stabilabb lehet, mint az átmeneti sikert elérő más országoké.

3. A válság utáni társadalmi és gazdasági berendezkedés nem hordozhatja ugyanazokat a csapdákat, mint az azt megelőző. Átjárható társadalmi szerkezetet, az esélyeket és a lehetőségeket kiegyenlítő intézményeket akarunk. Amit akarunk, az **nem új rendszerváltás** – ez a jelszó ma általában a demokrácia visszavételének, vak indulatok gerjesztésének fedőneve. A rendszer marad, de működési módjának sok ponton változnia kell. A szociális piacgazdaság, a többpárti demokrácia és az európai összefogás továbbra is fontosak, hasznosak és szükségesek. A nagyobb biztonságot ugyanakkor csak jelentős változtatásokkal érhetjük el. Modern, előrettekintő és nyitott országban akarunk félelemmentes, nyugodtabb életet. Olyan országban, ahol a többletteljesítmény eredményez jobb életminőséget. Ahol megvédik a kiszolgáltatottat, az előítéletekkel sújtottakat, az áldozatokat, az alullevőket.

A szociáldemokráciának az elmúlt évszázadban már többször ésszerűen korlátoznia kellett piac a verseny túlhatalmát. Így született meg a jóléti állam a II. világháború után, a harmadik út koncepciója a '90-es években. Mindkét esetben az volt a cél, hogy a piaci mechanizmusok ösztönzőit összhangba hozzák azzal a jogos igénnyel, hogy minél többen minél jobban élhessenek. A cél nem változott, de megvalósítása érdekében most újabb módosításokra, helyenként új szabályokra, több felügyeletre van szükség. Ennek eszközeit keresi a nemzetközi baloldal is. A változások az állampolgárok nagyobb biztonságát és védelmét kell, hogy szolgálják. Ennek forrását Magyarországon a sikeres válságkezelés által megalapozott, 2011-től beinduló gazdasági növekedés teremti meg. Az ország egyszerűen nem térhet le a most megalapozott államháztartási pályáról. Tudjuk, hogy ez a pálya a következő ciklusban az országnak kb. 2000 milliárd forint többletjövedelmet jelent. Mi erre alapozva tervezünk. Ebből kell és lehet józan tervek alapján növelni a biztonságot, küzdeni a szegénység ellen, segíteni a gazdasági növekedést és csökkenteni az adósságot is. De ehhez **változtatni kell az állam szerepvállalásán, a gazdaság szerkezetén és ösztönzőin, a társadalom átjárhatóságán, az erőfölénnyel szembeni védelem és garanciák rendszerén. Az MSZP programja ezen a négy fontos területen kezdeményez változást.**

IV.

MIT AKARUNK?

Új baloldal: A változások programja

1. Új védelmet az új egyenlőtlenségek ellen!

A baloldal egész politikai története az igazságtalanság, a kiszolgáltatottság elleni küzdelemről szól. Eddig ezt a küzdelmet legeredményesebben a munka világában, a munkavállalók jogaiért, helyzetük és jövedelmük javulásáért folytatta. A világválság most rávilágított arra: **a munkaerőpiacon is újfajta kiszolgáltatottságok** jelentek meg, és a **nyomasztó erőfölény** az élet más területein: **a fogyasztásban, a hitelfelvételben, az energiapiacra, a hivatali bürokrácia útvesztőiben** is hátrányokat okoz.

A baloldalnak a munka világában és azon kívül is meg kell szerveznie a **társadalmi önvédelem új eszközeit és mozgalmait, helyreállítani a megbillent egyensúlyt, a valódi partnerséget**. Jogi és szervezeti garanciákat kell kiépítenünk a fogyasztók és a beszállító kisvállalkozók védelmében a multinacionális óriásszervezetekkel szemben, az energiaszolgáltatásokban, valamint az élelmiszerbiztonság, a banki eljárások, a versenyszabályzás területén, és a joghátrányok vagy előítéletek által sújtottak védelmére. Ellenőrizzük a banki magatartáskódex szabályainak érvényesítését, folytatjuk a banki ügyfelek jogainak kiterjesztését. Kezdeményezzük az energiaszolgáltatókra vonatkozó szigorú szabályozást annak érdekében, hogy az energiaszámlák követhetők és áttekinthetők, a költségek reálisak és takarékossgal csökkenthetők legyenek. Szigorúbb szabályokat kényszerítünk a hivatali bürokráciára, a packázás és várakoztatás, a felesleges tortúrák elkerülése, az ügyfélbarát gyors intézkedések érdekében.

Fellépünk a kiváltságok és aránytalanságok ellen. A baloldal nem tűrheti egy új kiváltságos rend kialakulását, amelynek mindent szabad. Támogatjuk a versenyt, de nem fogadjuk el a jogtalan versenyelőnyöket. Tudomásul vesszük a jövedelemkülönbségek létét, de nem nyugszunk bele a kirívó jövedelmi aránytalanságokba és előjogokba. Új szabályokat kezdeményezünk a közpénzből gazdálkodó vállalatok pénzfelhasználására. Szigorúbb ellenőrzést, keményebb büntetést a közéletet és a közmorált romboló korrupció, a hivatali beosztással való visszaélés, a politikai cinkosság és előnyszerzés, a „kéz-kezet mos” gyakorlata ellen.

A kiszolgáltatottság elleni fellépésben az MSZP együttműködést ajánl a fogyasztóvédelmi, érdekképviselői, jogvédő szervezeteknek, a nők egyenlő esélyeiért, a kisebbségek jogaiért küzdőknek, a szakszervezeteknek, a fogyatékkal élők szervezeteinek, és pártolja a szövetkezeti mozgalmat.

2. **Több munkahelyet, biztonságosabb fejlődést!**

A fejlett világhoz való gyorsabb felzárkózásunk legfőbb feltétele a foglalkoztatottság bővítése, új munkahelyek teremtése. Ennek érdekében a gazdaságpolitikában a gazdaság szerkezetében és környezetében is változtatásokra van szükség.

A **privatizáció folyamata befejeződött**. A tulajdonszerkezet változásai már nem tekinthetők a gazdaság dinamizáló erejének. **Új hajtóerőkre** van szükség, amelyek a gazdaság tényezői közül az „**emberi tőkét**” fejlesztik és használják fel. Ezzel a tőkével rosszul gazdálkodunk: a rendszerváltás táján másfélmillió ember veszítette el állását. Százezrek menekültek nyugdíjba, sokan azóta is a feketepiac, az alkalmi munkák és a munkanélküliség körforgásában élnek. A magyar gazdaság legnehezebb feladata az ő visszavezetésük a munka világába. Új eszközök kellene a fogyatékosok munkalehetőségének biztosítására, valamint a dolgozni akaró kismamák és a munkaerőpiacról oktalanul kieső 40-esek, 50-esek védelmében. Folytatjuk és kibővítjük az „Út a munkához” programot, átvezető utakat biztosítunk a közmunka és a piaci foglalkoztatás között. A javuló pénzügyi helyzetben új hitelpolitikát és kamatpolitikát igényelünk, amely támogatni képes a kis- és középvállalkozások foglalkoztató szerepét.

Külön programot akarunk az 50-es és afölötti korosztály foglalkoztatására, újragondoljuk az idősebb kori munkavégzés lehetőségeit. A fiatalok érdekében szükségesnek tartjuk az oktatás és a munkaerőpiac nagyobb összhangját, a szakképzés megújítását. Az adóreform következő lépéseivel is a foglalkoztatást akarjuk segíteni, a munka becsületének növelését. Továbbra is a többkulcsos személyi jövedelemadót tartjuk igazságosnak, mert elsősorban a saját munkájukból élő kis- és közepes jövedelműek terheit akarjuk csökkenteni. Csatlakozunk ahhoz a nemzetközi összefogáshoz, amely a un. Tobin-adóval megadóztatná a spekulációs tőkemozgás haszonélvezőit.

A magyar gazdaság csak akkor fejlődhet, ha a munkahelyteremtés érdekében **kettős súlypontja** lesz. Egyfelől a legmodernebb iparágak, az innováció, a tudásipar, a K+F térségi középpontjává kell tennünk az országot, amely idevonzza a külföldi tőkét, jó munkahelyeket teremt és fejlett kutatói, tudományos háttérrel feltételez. Másfelől a gazdaságban az egyelőre képzetleneknek, a szegényeknek és alacsony iskolázottságúaknak új eszközökkel is munkahelyet kell biztosítani, a gazdasági növekedéshez erőforrásként a hazai tőkét – a munkaerőt, a földet és a természeti értékeket – nagyobb arányban felhasználni.

Ehhez a vidék munkahelymegtartó képességének növelésére, **vidékfejlesztési programra** van szükség. Ma többszázezer vidéki lakos él szegénységben. A vidék megtartó ereje, a vidéki életminőség javulása, a mainál versenyképesebb mezőgazdaságon, a közlekedésen, a nagyvárossal lépést tartó iskolán, az erős kis- és középvállalati szektoron, a szövetkezeti rendszerű együttműködések, a lakhatás körülményeinek javításán alapul. Az alapszolgáltatásokhoz mindenkinek hozzá kell férnie. Annak érdekében, hogy a vidék több munkahelyet nyújtson, növeljük az élelmiszerellátásban a hazai jó minőségű, versenyképes árú, biztonságos élelmiszerek arányát. 2050-ben a világnak 70 %-kal több élelmiszere lesz szüksége. Kihasználhatjuk versenyelőnyünket: a kiváló adottságokkal rendelkező mezőgazdaságot, ha képessé tesszük nagy tömegű és megbízható minőségű élelmiszer előállítására. Támogatjuk a biomassza energetikai célra való hasznosítását. Ésszerűen gazdálkodunk a vízvagyonnal, a termálvízzel. Továbbra is megőrizzük legfőbb nemzeti tulajdonunkat és kincsünket, a földet. Munkavégzésként ismerjük el a szociális feladatok szélesebb körét: a házi betegápolást, gyermekfelügyeletet.

A világválság rámutatott a gazdasági fejlődés zsákutcáira, a **fenntartható fejlődés** hiányára. Magyarországon is új programra, **„zöldebb” gazdaságpolitikára** van szükség. A gazdaságot az előző világválság után dinamizáló „New Deal” után most egy másik, „Zöld New Deal” igényével lépünk fel. Csak azok a fejlesztési tervek kaphatnak szabad utat, amelyek megfelelnek a fenntarthatóság követelményének. Nem élhetjük fel a következő nemzedékek jövőjét. Számolnunk kell a környezet, a légkör változásaival, a klasszikus energiaforrások kimerülésével, és nem támogathatunk olyan terveket, amelyek ezeket a veszélyeket fokozzák.

A gazdasági teljesítmény fontos feltétele **az emberi tudásba és egészségbe való befektetés**. Az alapkészségek elsajátításának javítása, az iskolai integráció bővítése, a szakképzés és a felsőoktatás szerepének minőségi átértékelése, a szakmunka becsülete nemcsak társadalmi követelmény, hanem elemi gazdasági érdek. Ugyanezt valljuk az egészségtudatos életvitelről, az igazságosabb egészségügyi közteherviselésről, az egészségügyi szolgáltatások jobb hozzáférhetőségéről és minőségéről. A rászorulókat, a leszakadók segítése, valamint az öngondoskodás ösztönzése ugyancsak az összetartó társadalom és így a versenyképes gazdaság fejlődési feltétele.

3. **Átjárható társadalmat, esélyt az emelkedésre!**

Nemcsak a politikai oldalak között, hanem a világban is az erősek és gyengék, a gazdagok és szegények, a multik és a kisebbek között mélyülnek a szakadékok. Alig átjárhatóak a gazdag és szegény országok, a régiók, a társadalmi csoportok, a „centrum” és a „periféria” közötti különbségek. A magyar társadalom szerkezete megmerevedett, a leszakadás könnyen véglegessé válhat.

Itthon a társadalmi mobilitás új motorjait kell beindítani, felolvasztani a befagyott társadalmi struktúrákat, megszüntetni a bezártságot és a bezárkózást. Jobb esélyeket adni a fiatalok részére a tanulásra, munkára, boldogulásra. Olyan társadalmi és gazdasági „akadálymentesítésre” van szükség, amely megkönnyíti a munkahelyre való eljutást, az internet-kapcsolatokat, az információkhoz való hozzáférést, a digitalizációt. Fel kell gyorsítani a gyermekszegénység elleni program megvalósítását, az átjárható iskolarendszert szolgáló lépéseket, a hátrányban lévő régiók, kistérségek, települések célzott fejlesztését. Igazságosabb szociálpolitikára van szükség, és a szociális intervenció olyan új eszközeire, amelyek megakadályozzák egyrészt azt, hogy átmeneti családi nehézségekből tartós és többgenerációs leszakadás legyen, másrészt azt, hogy a hátrányok örökletessé váljanak. Olyan támogatási rendszerre, amely garantálja, hogy a támogatás azokhoz jusson el, akiknek szánja a közösség. Olyan új eszközöket és jogszabályokat kell kialakítani, amelyek nem zárnak be a segélyen élést, a szegénység, a képzetlenség körforgásába, hanem ösztönöznek a kiemelkedésre, a munkavégzésre és tanulásra, és ahol ez elvárható, igényt tartanak az öngondoskodásra és személyes felelősségvállalásra is.

A társadalmi mobilitás terén a legdrámaibb a roma integráció problémája. A baloldal nem nézheti tétlenül, hogy sok ezer cigány honfitársunk és gyermekeik

számára ne legyen remény megszabadulni a szegénységtől és megaláztatástól. Magyarország nem haladhat tovább a többszázézes **cigány lakosság integrációja** nélkül. A romák bekapcsolása a társadalmi és gazdasági együttműködésbe nem egyszerűen kisebbségvédelem: ez a többségnek is létérdeke. A most meghirdetett integrációs program folytatására és pontos ütemezésére, az óvodáztatás kiterjesztésére, új tanodákra, speciális egészségügyi programokra, a leghátrányosabb helyzetű kistérségek külön fejlesztésére van szükség. Nemcsak a romák, hanem általában a szakképzetlenek értelmes munkalehetőségét biztosíthatják az árvízvédelmi, erdő- és vízgazdálkodási programok, a fejlesztéshez, építkezéshez kapcsolódó foglalkoztatási lehetőségek. a háztáji gazdálkodás újjászervezése.

A kis- és közepes jövedelműek lecsúszásának, életminőségük romlásának új veszélyei a lakhatás körül jelentkeznek. A **létbiztonság** elemi feltétele a lakhatás biztonsága. Ezt sérti, ha elértektelenedik a panel lakás, ha befolyásolhatatlanok az energiaköltségek, ha érteni sem lehet a számlát és a lakáshitel-feltételeket, és ha tervezhetetlenek a hitelfelvétel terhei. Folytatni akarjuk a panel-rekonstrukciót, a rezsiköltségek elviselhetővé és átláthatóvá tételét. A szocpol helyett az újra növekvő gazdaságban új lakástámogatási rendszert kezdeményezünk, amely már nem az állampolgárok és az államháztartás eladósítására épülő jobboldali lakástámogatási modell nyomdokain halad. Az MSZP a lakáshitelezés banki gyakorlatának keményebb ellenőrzésére, a kilakoltatási lehetőségek szűkítésére és megelőzésére, a most elfogadott banki magatartási kódex következetes betartására vállalkozik. Új programot tartunk szükségesnek a bérlakások számának, arányának növeléséhez és a foglalkoztatást segítő átmeneti lakhatási lehetőségek kialakításához, amelyek pótolhatják a becsukott munkásszállókat.

Meg kell őriznünk a **nyugdíjasok lét- és jogbiztonságát**, amelyet Idősügyi törvényben garantálunk. A mindenkinek járó nyugdíjmelés mellett folytatjuk a rendkívüli nyugdíjkorrekciós programot, megőrizzük a méltányossági nyugdíjmelés lehetőségét és az idősek utazási kedvezményét. A mostani pályán haladva a következő ciklusban, a gazdasági növekedéssel arányosan már elkezdődik a külön juttatást biztosító nyugdíjprémium kifizetése is.

4. **Erős, takarékos, jól működő államot!**

A világválság tapasztalatai alapján legtöbben az állam funkcióit fogalmazzák újra. A magyar jobboldal azt mondja: az állam majd megmondja, mit tegyél. Mások továbbra is azt hirdetik: kicsi és gyenge államra van szükség, ami semmibe sem szól bele. A szocialista párt eddig is más úton indult el, újraértelmezi az állami szerep tartalmát és terjedelmét. **Az állampolgárok érdekében és képviselőiben erős államot akarunk, mégpedig erős demokratikus kontrollal**, érdemi érdekegyeztetéssel, társadalmi párbeszéddel. Az állam fő közösségi megbízatásának a működőképesség és a fejlődés fenntartását, valamint a társadalmi védelem és segítség funkcióit tekintjük. Az állam ezért erős és aktív szerepet vállal a fejlesztésben, a munkahelyteremtés támogatásában, a piac és a verseny szabályozásában, a tisztességes piaci viselkedés kikényszerítésében.

Az állam felelőssége, hogy a szükséges változások révén biztosítsa a nagy ellátó rendszerek fenntartható működését. Továbbra is vállalja a közszolgáltatás felelősségét és javítsa annak minőségét az oktatásban, az egészségügyben és a szociális ellátásokban egyaránt. Jól tudjuk, az állam szerepvállalásának mértéke a szükségleteknek megfelelően időről-időre változik. Most a közoktatásban növelni javasoljuk az állami-, önkormányzati feladatvállalás arányát. A mi szolgáltató- fejlesztő államunk a jóléti állam korábbi funkcióit új, fenntartható módon gyakorolja. Az állampolgári felelősségre és szolidaritásra is építve minden szinten építse le a bürokráciát. Erősítse az állampolgárok védelmét és a közrendet. Az állam ereje nem apparátusa méreteiben, költségei mértékében és semmiképpen sem ellenőrizetlen túlhatalmában nyilvánul meg. Az állami aktivitás nem jelenthet olyan államhatalmat, amely kioktat, bemegy az otthonokba, kötelező világnézetet diktál.

A hatékony központi igazgatás mellett nagy önállósággal felruházott, erős önkormányzatra is szükség van. Az MSZP demokratikusan működő, magas színvonalon szolgáltató önkormányzatokat akar, ésszerű, a feladatokat összefogással ellátó, a felesleges párhuzamosságokat kerülő önkormányzati rendszert, végre-valahára **valódi önkormányzati reformot**. Célunk a regionális önkormányzatok megteremtése. A többcélú kistérségi társulások továbbfejlesztésével elérhető közelségbe hozzuk a jó minőségű közszolgáltatásokat valamennyi kistélelőülésen élő embernek.

Az állami funkciók újragondolása során elsőként **a közbiztonság és a jogbiztonság** szorul erősítésre. Folytatni kell a „Rend és biztonság” programját, új védelmi mechanizmusokat alkalmazni a sebezhető csoportok érdekében. Vissza kell állítani a jogkövető magatartás becsületét. Bűncselekmény nem maradhat büntetés nélkül, és nem kerülhetnek hátrányba balekká azok sem, akik nem élnek a mutyik, kiskapuk, sógorság-komaság lehetőségeivel. Ami eddig történt, kevés. Még gyakran törvényesnek számít az, ami a közerkölcs mércéjével elfogadhatatlan. Ezért jogszabályokat kezdeményezünk az indokolatlan kiváltságok, a jövedelmi aránytalanságok és a korrupció ellen. A közszférában indokoltnak tartjuk a bérplafont, a kiáltóan magas jövedelmek, prémiumok külön adóztatását, a végkielégítések korlátozását. Hatékonyabb védelmet akarunk a helyi politikai túlhatalommal, a politikai protekcionizmussal, a politikai okból elszenvedett hátrányokkal szemben. Tisztaságot akarunk a közéletben és biztonságot az utcán, átlátható viszonyokat a politikában és a pártfinanszírozásban. Rendet az országban.

Az MSZP elsősorban e célok érdekében számít minden felelősen gondolkodó állampolgár, szakember, és minden szervezet javaslataira, programjára. Hogy haladás és biztonság, rend és szabadság, nemzeti érdek és európai szellem ne egymás rovására, hanem együtt érvényesüljenek.

Budapest, 2009. december 12.

az MSZP Kongresszusa